



ACTA CONSELL SECTORIAL DE SALUT DISTRICTE DE L'EIXAMPLE

Data: 13 de desembre de 2016

Hora: 18 h

Lloc: Seu Districte Eixample

PERSONES ASSISTENTS

Eulàlia Corbella	Consellera Salut Districte que actua com a Presidenta del Consell
Davide Malmusi	Director Salut Ajuntament Barcelona
Montserrat Casamitjana	Adjunta a la Direcció dels Sectors Sanitaris Ciutat Vella, Eixample, Gràcia i Sant Martí
Francesc Centrich	Responsable Laboratori, Agència Salut Pública Barcelona
Maribel Ujeda	Secretària Consell Salut
M Lluïsa Longan	Vicepresidenta associativa i Coordinadora AAVV de l'Eixample
Isabel Pallejà	Consellera Municipal de CiU
Pedro Juan Sánchez	Conseller Municipal de C's
Joaquim Asensio	Conseller Municipal d'ERC-AM

SERVEIS SANITARIS I DE SALUT

ÀREES BÀSIQUES DE SALUT	CÀRREC / SERVEI
Belen Enfedaque	Directora del SAP Esquerra de Bcn i Directora Assistencial de Bcn
Ylènia Garcia	Directora 2A EAP Sant Antoni
Cristina Carbonell	Directora EAP 2B EAP Via Roma
Josep Miquel Llovet	Director EAP 2D EAP Universitat
Elisenda Sant	Directora 2E EAP Casanova
Adolfo Osta	Equip directiu EAP PG. Sant Joan- Carles I
Xavier Joaniquet	Director EAP Dreta Eixample
Natalia Riera	Directora ABS S: Família Consorci sanitari integral (CSI)
ATENCIÓ HOSPITALÀRIA	CÀRREC / SERVEI
Jordi Vilardell	Comunicació Hospital Clínic
Gemma Craywinckel	Directora assistencial Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
MA Viciano	SAU Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
SALUT MENTAL	CÀRREC / SERVEI
Tina Ureña	CSMA- Cap Àrea rehabilitació -SCR Dreta. Centre de psicoteràpia de Barcelona

ENTITATS

NOM	ENTITAT / GRUP
Teresa Sanz	AVV Fort Plenc
M. Lluïsa Longan Lorina Albir Marta Carrera	AVV S família



Albert Ferrís	CAPS
M. Àngels Sahuquillo	Ressorgir
Eduard Tàpias	CIPAIS
Elva Tenorio	AVV Esquerra /Tancada Clínic
Àngels Aragó	Assemblea Esquerra
Marta Carrera	FAVB
	Col·lectiu veïnal Germanetes Illa Verda
Mercè Laborda	Coordinadora d'usuaris de la sanitat

ORDRE DEL DIA

0.Aprovació de l'acta de la sessió anterior

1. **Informe de salut Eixample 2015** , a càrrec de Xavier Bartoll, Servei de Sistemes d'Informació Sanitària, ASPB
2. **Efectes de la contaminació atmosfèrica sobre la salut**, a càrrec de Mar Álvarez, project manager d'ISGlobal
3. **Programa de treball contra la contaminació de l'aire**, a càrrec de Davide Malmusi, Director Salut Ajuntament Barcelona.
4. Informacions generals i de les comissions de seguiment.
5. Precs i preguntes

DOCUMENTACIÓ LLIURADA

- Ordre del dia i acta consell del 9 de maig de 2016, enviades per correu electrònic
- Presentació sobre el nou **Conveni entre la Generalitat de Catalunya, el Consorci Sanitari de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona per a la millora de la qualitat de la xarxa sanitària de la ciutat de Barcelona 2016-2023** , que es va presentar en el darrer Consell, enviat per correu electrònic.

ACTA DEL CONSELL

Eulàlia Corbella, consellera de salut del Districte, presenta el Consell de salut.
Es fa canvi en l'ordre del dia

1. Aprovació de l'acta de la sessió anterior

S'aprova l'acta del consell del 9 de maig de 2016, sense esmenes

2. Efectes de la contaminació atmosfèrica sobre la salut, a càrrec de Mar Álvarez, project manager d'ISGlobal



Fa la presentació Mar Álvarez, de l'Institut salut Global de Barcelona, ubicat al centre de recerca biomèdica i que, des de juny d'enguany està fusionat amb el CREAL (Centre de Recerca en Epidemiologia ambiental)

ISGlobal ha creat la Iniciativa de Planificació urbana, medi ambient i salut amb l'objectiu d'aplicar rigoroses proves científiques, eines i indicadors per fomentar el desenvolupament urbà saludable i sostenible.

En la seva exposició explica els tipus de contaminants (partícules en suspensió –PM i gasos – NO₂ ...) i els seus efectes sobre la salut, tant a curt com a llarg termini, tenint un impacte sobre la mortalitat (3,5% dels motius de mortalitat al món). La contaminació atmosfèrica és, a nivell global i també a nivell local, el tòxic ambiental més important. De fet, es troba entre els primers factors de risc per a la salut, amb un impacte proper al del tabac.

L'exposició als contaminants creix exponencialment a la proximitat dels cotxes.

L'índex de contaminants és més alt als països del sud. Concretament, en el cas de NO₂, Catalunya i Barcelona superen el límit de 40 micrograms per m³ marcat per la UE.

El 1952 es va produir a Londres el primer episodi de contaminació important en una ciutat, amb un pic de morts atribuïdes a la pol·lució.

A continuació explica el projecte BREATHE, que es va fer per estudiar els efectes de la contaminació en el desenvolupament mental d'infants escolars.

Es va realitzar a 40 escoles, amb 3000 infants d'entre 7 i 11 anys, als que se'ls van passar tests de memòria i atenció (4 vegades durant 1 any) per veure el desenvolupament; a 300 infants se'ls va fer, també, ressonància magnètica.

A l'estudi, a més, s'analitzava els contaminants (NO₂, PM i micropartícules) existents a les aules i al pati.

Els resultats mostraven que els valors eren pràcticament iguals al pati i a les aules, però que eren superiors a les escoles que estaven a prop del trànsit.

Tanmateix l'estudi mostrava que el creixement de la memòria i l'atenció era inferior en escoles amb més contaminació.

L'Elba Tenorio, AVV Esquerra, comenta que, justament avui s'ha donat un pic de contaminació a Barcelona i demana per què no es prenen mesures.

Se li contesta que aquest és el segon punt de l'ordre del dia.

L'Elba Tenorio demana si hi ha alguna experiència de l'Administració per descontaminar, en el sentit de vetllar per no instal·lar escoles, residències gent gran... en zones amb alts nivells de contaminació; també demana per la relació entre contaminació i espais verds.

La Mar Álvarez respon que, per ells aquest tema és molt important, però reconeix que és un tema difícil de portar a terme a Barcelona. Als EEUU sí que hi ha una llei que prohibeix construir escoles en zones amb contaminació. També diu que, en efecte sí s'ha analitzat i comprovat la relació entre l'índex de verdor i contaminació.

3. Programa de mesures contra la contaminació de l'aire, a càrrec de Davide Malmusi, Director Salut Ajuntament Barcelona.

Davide Malmusi, presenta el programa de mesures contra la contaminació de l'aire que s'ha presentat fa dues setmanes en el marc de la Taula contra la contaminació de l'Aire.



Aquest programa de l'Ajuntament es treballa a tres bandes: Mobilitat, Ecologia Urbana i Salut (amb menys protagonisme però amb una funció de pressió).

La Taula Contra la Contaminació de l'Aire té l'objectiu de treballar conjuntament amb les entitats i els agents del sector els problemes de contaminació a la ciutat.

Es presenten diferents dades on s'observa que la major part de l'origen de les immissions de NO₂ (un 67,6 % a l'Eixample), venen donades pels cotxes i sobretot pels diesel.

Pel que fa a l'evolució de les mitjanes anuals de PM10, es compleixen els valors límit establerts per la UE, però no els recomanats per l'OMS i, tot que els valors han disminuït en els darrers anys, hi ha un repunt al 2015.

L'evolució de les mitjanes anuals de NO₂, mostren superacions del valor límit anual.

La diagnosi que es fa conclou que:

- . Les mesures a adoptar han de ser conseqüents amb la realitat de la ciutat: superació dels nivells generals d'NO₂ i PM10, però amb poques puntes de contaminació i de concentració relativament baixa
- . Així, cal afrontar el problema amb mesures a nivell estructural, però donant alhora resposta a les situacions episòdiques amb mesures extraordinàries que permetin fer una comunicació més efectiva i que serveixin de test per implantar-les a nivell estructural
- . Hi ha una estratègia definida: Programa de treball contra la contaminació de l'aire, que es fonamenta en diversos plans i programes en especial el PMU
- . Tot això, tenint en compte que hi ha una governança compartida i que, per tant, cal coordinar esforços amb altres administracions

Pel que fa a la planificació temporal, s'està treballant amb un horitzó temporal situat l'any 2020, quan s'haurien d'haver aplicat la totalitat de mesures (58) considerades en aquest programa de treball:

Mesures estructurals:

- . zones d'intervenció ambiental especial
- . canvis en el model de ciutat: impuls transport públic i pla de la bicicleta.
- . gestió de la mobilitat a través de la regulació de l'aparcament
- . incentiu municipal per donar de aixa vehicles contaminants.
- . Polítiques d'impuls de l'ús de vehicles menys contaminants.
- . regulació del taxi i les mercaderies (implantació d'aplicacions telemàtiques)
- . pla de comunicació
- . pla de vigilància de la salut, liderat per l'Agència de salut pública de Barcelona
- . mesures orientades a potenciar el compromís de les grans infraestructures i de tercers amb els objectius ambientals

A continuació, presenta el protocol en casos d'episodi ambiental de contaminació, en funcionament a Barcelona a partir de l'1 de Gener de 2017 mitjançant un Decret del Gerent Municipal:

- Consolidació a través del Pla d'Emergència Municipal a partir de Juliol 2017
- S'ha cercat la coherència interadministrativa: mateixos llindars d'activació, mateix missatge a la ciutadania, actuacions complementàries
- Potenciar el compromís de les grans infraestructures i de 3ers amb els objectius ambientals de la ciutat: cerca de complicitat i establiment d'objectius ambientals compartits com el cas del Port de Barcelona



Les mesures a aplicar van en funció de la intensitat de l'episodi: seguiment atent, avís preventiu o episodi.

En cas d'avís preventiu per NO2:

- *Comunicació a la població: panells d'informació variable, xarxes socials i webs municipals*
- *Activació de les campanyes de sensibilització: implantació de 2 punts de control de fums a la ciutat*
- *Priorització del transport públic envers del privat als accessos de la ciutat: implantació extraordinària de carrils Bus-VAO en vies d'accés a la ciutat*
- . *Reforç de l'oferta de transport públic: reforç del transport públic mobilitzant vehicles addicionals i augmentant la freqüència del TP en general.*

En cas d'avís preventiu per a PM10:

- *Comunicació a la població: panells d'informació variable, xarxes socials i webs municipals*
- *Activació de les campanyes de sensibilització: implantació de 2 punts de control de fums a la ciutat*
- . *Reg amb aigua freàtica de parcs i places no asfaltats i increment de reg dels carrers*
- *Prohibició de l'ús de bufadors en les tasques de neteja i el verd*
- *Comunicació a les activitats pulverulentes a les obres*
- *Intensificació del control del compliment del pla d'ambientalització de les obres*

En cas d'episodi per NO2, a més a més, s'està estudiant:

- *Encariment i posterior prohibició de l'aparcament regulat en calçada*
- *Impulsar abonaments de preu reduït pel transport públic*
- *Restricció de la circulació als vehicles més contaminants: mesura a aplicar un cop s'hagi definit la ZBE, amb els mateixos criteris de restricció, durant el període transitori d'implantació*

En cas d'episodi per PM10, a més a més:

- *Prohibició de les activitats pulverulentes en obres*

L'Elba Tenorio valora que les urgències hospitalàries estan saturades en moments d'episodis de contaminació i que cal atacar les causes; així mateix, comenta que les mesures que es traslladen a la ciutadania són tímides i que cal més informació i campanyes de comunicació; s'està perjudicant la salut de la gent i se l'està enganyant.

Davide Malmusi està d'acord en que són mesures inicials, però valora que s'ha passat de no tenir-ne, pràcticament, a plantejar mesures que ataquen l'ús del cotxe.

Pel que fa a la comunicació comenta que aquesta mateixa presentació s'han presentat en premsa i n'ha tingut difusió i ressò; s'està fent un esforç de comunicació utilitzant els mitjans de l'Ajuntament.

També fa la valoració que, sovint, la resposta ciutadana és contrària a les mesures que impliquen limitar l'ús dels cotxes, per la qual cosa emplaça les entitats a contrarestar aquestes opinions.

Àngels Aragó, Assemblea Esquerra, agraeix que s'estigui treballant en aquest tema i valora positives les mesures exposades, coincident en la importància de la comunicació.

Tanmateix planteja una sèrie de preguntes, demandes, que s'han presentat a l'Audiència Pública:

- . *Habilitació més carrils bici unidireccionals*



- . El carril bici de la Granvia passa per la parada de bus.
- . Aparcaments gratuïts o a baix preu a l'entrada de la ciutat.
- . Contaminació electromagnètica que, al Districte, és molt elevada com a causa de les antenes, i que té efectes negatius en la salut, sobretot en persones electrosensibles.
- . Punts wifi
- . Demanda d'estudi/diagnòstic de les antenes electromagnètiques i dels seus efectes i creació de zones blanques, sense radiació (p ex. Als transports públics...)

Davide Malmusi es compromet a portar les demandes de carrils bici a Mobilitat. Pel que fa als temes d'electrosensibilitat s'ha creat una taula de ciutat amb entitats, amb la finalitat d'estudiar propostes.

L'Elba Tenorio, explica que, dins del procés de pressupostos participatius del Districte, en relació als temes tractats avui, s'han presentat aquestes propostes:

- . Fer un estudi sobre la viabilitat i l'impacte que tindria aplicar mesures molt més restrictives en quant a la contaminació permesa dels vehicles que desenvolupen activitats comercials (busos turístics, taxistes, transportistes, flotes de repartiment, etc.) dins del barri.
- . Campanya per difondre la situació de la qualitat de l'aire a l'Eixample

4. Informe de salut Eixample 2015 , a càrrec de Xavier Bartoll, Servei de Sistemes d'Informació Sanitària, ASPB

Xavier Bartoll explica que cada any es fa l'informe de salut de Barcelona i cada dos anys el de Districte.

La presentació que fa avui és una selecció de temes i informa que a la web apareixen totes les dades:

- . El context socioeconòmic
- . La qualitat de l'aire:
 - La qualitat de l'aire empitjora respecte a l'any anterior. Les mitjanes anuals a nivell de ciutat es van incrementar pels contaminants crítics: un 11% en el cas del diòxid de nitrogen (NO₂), un 13% per a les partícules PM₁₀ i un 16% per a les partícules més fines (PM_{2,5}).
 - Es supera el límit legal en NO₂
- . Els serveis sanitaris
- . La obesitat
- . Les malalties transmissibles: tuberculosi , infeccions de transmissió sexual, infeccions per VIH
- . La salut mental
- . Les addiccions
- . L'esperança de vida i la mortalitat

Elba Tenorio demana que les presentacions no siguin tan descriptives i que anessin més a explicar les causes dels indicadors de salut.

Xavier Bartoll explica que la informació que es mostra aquí és reduïda i que l'Agència de salut pública treballa amb moltes més dades, i la relació entr desigualtats i determinants de l'entorn. Posa com exemple el barri del Besós que ha rebut 15 milions del Fons Europeu per treballar aquests condicionants.

Davide Malmusi explica que les desigualtats en salut és un tema prioritari i que, a partir dels estudis que es fan Plans d'acció; les accions que es porten a terme requereixen alguns anys per comprovar l'impacte.



La Montserrat Casamitjana, Consorci Sanitari de Barcelona, afegeix que de les 10 línies estratègiques del Pla de salut, una és la de reduir desigualtats.

Marta Carreras, FAVB; comenta que té la sensació que les malalties emergents (electrosensibilitat...) són difícils de detectar però que estan creixent i demana si es tenen en compte en l'elaboració de l'informe de salut.

La Montserrat Casamitjana diu que en les malalties emergent no hi ha prou històric i, per tant, poca codificació a l'atenció primària el que dificulta la detecció.

Àngels Sahuquillo (Ass Ressorgir) comenta que, a nivell de salut mental, ha trobat a faltar dades de suïcidi.

Xavier Bartoll explica que aquí s'han presentat les dades de mortalitat de majors de 45 anys; és cert que en joves, el suïcidi aflora com a primera causa en homes joves, reduint-se la deguda a accidents de trànsit.

La Montserrat Casamitjana explica que aquest registre existeix i que es pot passar.

5. Informacions generals i de les comissions de seguiment.

La Montserrat Casamitjana informa sobre dos nou projectes que s'han posat en funcionament aquest trimestre:

. Procés d' Internalització de l'atenció domiciliària al CAP Manso

. Prova pilot (Hospital Sant Pau- CPB): Unitat d'hospitalització a domicili de malats aguts.

Aquest tema s'exposarà en un Consell de Salut

L'Albert Ferrís (CAPS) demana que el Consell de Salut tingui capacitat decisòria.

David Malmusi explica que hi ha un projecte de participació als centre; en el cas de l'Eixample es posaran en marxa les comissions de seguiment dels centres de salut.

La Montserrat Casamitjana explica que s'ha creat un grup per treballar en els criteris de participació per centre.

6. Precs i preguntes

Joaquim Asensio, Conseller Municipal d'ERC-AM, demana pel futur CAP Fort Pienc, quants m² tindrà.

La Montserrat Casamitjana respon que vora els 3000 m² .

Sense més temes, finalitza la sessió.